

รายงานการประชุมเตรียมงานประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕

โครงการสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ

วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ – ๑๕.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๗๐๓ สำนักงาน กสม.

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ประธานที่ประชุม
๒. นางสาววัลลภา สารทประภา	ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	
๓. นางเพ็ชรา เปลี่ยนศิริ	ผู้อำนวยการกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑ สรป.	
๔. นายจรรยา แผนสมบูรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยสิทธิมนุษยชน สกค.	
๕. นางสาวพรนภา มีชนะ	รักษาการกลุ่มงานติดตามและสารบบสำนวน สมต.	
๖. นางสาวกมลชนก วีระนาวิน	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ สมต.	
๗. นายภพธรรม สุนันธรรม	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ สคส.	
๘. นายเจษฎา ปัญญาวงศ์	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ สรป.	
๙. นายบัณฑิต หอมเกษ	นักวิชาการสิทธิมนุษยชนปฏิบัติการ สกค.	
๑๐. นางอรอนงค์ ไกยูรวงศ์	เลขานุการ กสม. (นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์)	
๑๑. นางสาวกามาริยะห์ สาแล๊ะ	ผู้ช่วยเลขานุการ กสม. (นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์)	

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ประธานที่ประชุมกล่าวถึงความเป็นมาของการประชุมเตรียมงานประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม ในครั้งนี้ว่า สืบเนื่องมาจากการประชุมโครงการจัดสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ มี นายวสันต์ ภัยหลีกี่ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นประธานการประชุม ที่ประชุมได้ กำหนดกรอบการดำเนินงานสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ โดยใช้ชื่องานว่า “เหลียวหลังแลหน้า ๒๐ ปี กสม.” จัดสรรงบประมาณดำเนินการ จำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท จัดขึ้นในวันที่ ๒๐ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ มีทั้งรูปแบบ Onsite และ Online กิจกรรมในงานประกอบด้วย

- พิธีเปิด
- การอภิปราย หัวข้อ “เหลียวหลังแลหน้า ๒๐ ปี กสม.”
- การมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- การประกาศเจตจำนง
- การเสนอประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน ในห้องย่อย
- การประกาศเจตจำนงร่วมกันระหว่าง กสม. กับเครือข่าย
- พิธีปิด

พื้นที่จัดงานประกอบด้วย เวทีกลาง พื้นที่จัดนิทรรศการโดยรอบ และห้องย่อย ๕ ห้อง นำเสนอ ประเด็นสิทธิมนุษยชน ดังนี้

- ห้องย่อยที่ ๑ ประเด็นกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ห้องย่อยที่ ๒ ประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม
- ห้องย่อยที่ ๓ ประเด็นสถานะบุคคล
- ห้องย่อยที่ ๔ ประเด็นสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ กับกลุ่มเปราะบาง
- ห้องย่อยที่ ๕ ประเด็นความหลากหลายทางเพศ

กลุ่มเป้าหมาย คือ หน่วยงานภายในประเทศ /ภาครัฐ / ภาคประชาสังคม และประชาชน ผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละประเด็น รวมทั้งภาคีเครือข่ายระหว่างประเทศ ประเด็นละอย่างน้อย ๕๐ คน รวม ๓๐๐ - ๔๐๐ คน ทั้งนี้ให้สำนักงาน กสม. จัดเวที่ย่อยร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อน อย่างน้อย ๑ ครั้ง ในแต่ละประเด็น

โดยห้องย่อยที่ ๒ ประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม โดย กสม. ศยามล ไกยูรวงศ์ หน่วยงานรับผิดชอบหลักคือ สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และสำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๔

ระเบียบวาระเพื่อพิจารณา

- การจัดกิจกรรมในห้องย่อยที่ ๒ ประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม

มติที่ประชุม

๑. กำหนดหัวข้อการขับเคลื่อนประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อมว่า “สิทธิชุมชนกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน” เนื่องจากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต้องมีในการส่งเสริม ปกป้อง คุ้มครองสิทธิมนุษยชน แต่จากเรื่องร้องเรียนและงานวิจัยด้านสิทธิมนุษยชนพบว่ารัฐไม่สามารถทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างแท้จริง แม้ว่ารัฐจะมีกฎหมายบังคับใช้ให้ต้องดำเนินการตามกระบวนการมีส่วนร่วมก็ตาม ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ง่ายหากประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการนั้น ๆ ของรัฐ นอกจากนี้กระบวนการมีส่วนร่วมยังปรากฏเป็นปัญหาสำคัญของเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิชุมชนและการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ส่งไปยังสำนักงาน กสม.

๒. แผนการดำเนินงาน และการมอบหมายงาน

ที่	การดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	จัดทำข้อมูลด้านสถานการณ์และปัญหาของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และนำเสนอตัวอย่างต้นแบบกระบวนการมีส่วนร่วมที่ประสบผลสำเร็จ จากเอกสารงานวิจัย	๔ สัปดาห์	นายจรรยา แผนสมบูรณ์ นายบัณฑิต หอมเกษ สกค.
๒	จัดทำข้อมูลด้านสถานการณ์และปัญหาของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน จากเรื่องที่ดำเนินการตรวจสอบ	๔ สัปดาห์	นายภพธรรม สุนันธรรม สคส.
๓	จัดทำข้อมูลการติดตามรายงานตรวจสอบที่หน่วยงานของรัฐชี้แจง กสม. เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งลักษณะการดำเนินการ สภาพปัญหา และแนวทางการแก้ไข	๔ สัปดาห์	นางสาวพรนภา มีชนะ นางสาวกมลชนก วีระนาวิน สมต.
๔	จัดทำข้อมูลด้านกติการะหว่างประเทศเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และตัวอย่างต้นแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในต่างประเทศที่ประสบผลสำเร็จ	๔ สัปดาห์	นางเพ็ชรา เปลี่ยนศิริ นายเจษฎา ปัญญาวงศ์ สรป.
๕	แจ้งรายชื่อเครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม	-	กสม.ศยามล ไกยูรวงศ์
๖	จัดประชุมเตรียมการข้อมูลเพื่อนำไปประชุมร่วมกับเครือข่ายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ เกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	๒๗ เม.ย.๖๕ เวลา ๑๓.๓๐ น.	นายบัณฑิต หอมเกษ สกค. และทีมเลขานุการ กสม.

ที่	การดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๗	จัดประชุมครั้งที่ ๑ ประชุมหารือกับเครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสวงหาแนวร่วมการขับเคลื่อนงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting โดยมีวาระเพื่อพิจารณาดังนี้ - สภาพปัญหาของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน - ข้อเสนอการแก้ไขปัญหากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน - แผนการขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชน	๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕	ทีมงานวิชาการ โดย สกค./สกส./สมต./สรป./เครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม การจัดประชุม โดย สกค./ทีมเลขานุการ กสม.
๘	จัดประชุมครั้งที่ ๒ ประชุมหารือกับภาครัฐ และภาคเอกชน (บริษัทที่ปรึกษา) และเครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อแสวงหาแนวร่วมการขับเคลื่อนงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting โดยมีวาระเพื่อพิจารณาดังนี้ - สภาพปัญหาของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน - ข้อเสนอการแก้ไขปัญหากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน - แผนการขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชน	๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕	ทีมงานวิชาการ โดย สกค./สกส./สมต./สรป./เครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม การจัดประชุม โดย สกค./ทีมเลขานุการ กสม.
๙	จัดประชุมครั้งที่ ๓ ประชุมทีมงานวิชาการประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม เพื่อจัดทำข้อมูลวิชาการสำหรับใช้ในงานสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ - จัดทำนิตยสาร - จัดทำเอกสารประกอบการประชุมในห้องย่อยที่ ๒	๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๕	ทีมงานวิชาการ โดย สกค./สกส./สมต./สรป./เครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม การจัดประชุม โดย สกค./ทีมเลขานุการ กสม.
๑๐	จัดส่งข้อมูลวิชาการประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม ให้แก่คณะอำนวยการจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ	สัปดาห์ที่ ๑ ของเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕	ทีมงานวิชาการ โดย สกค./สกส./สมต./สรป./เครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม
๑๑	- นำเสนอ “สถานการณ์ ปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหา และแผนการขับเคลื่อนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชน” ในห้องย่อยที่ ๒ - นำข้อสรุปจากห้องย่อยที่ ๒ เสนอในเวทีกลาง	๒๐ - ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เวทีสมัชชาสิทธิมนุษยชนระดับชาติ	- เครือข่ายด้านสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม - ทีมงานวิชาการ กสม. - ผู้แทนจากห้องย่อยที่ ๒

๓. ให้แจ้งสำนักงาน กสม. ขอเพิ่มกลุ่มงานวิจัยสิทธิมนุษยชน สำนักกิจการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในประเด็นสิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม อีกหน่วยงานหนึ่ง

นางอรอนงค์ ไกยรวงศ์ ผู้จัดรายงานการประชุม
นางสาวศยามล ไกยรวงศ์ ผู้ตรวจรายงานการประชุม